

Метельська Анна Володимирівна

Імідж лідера – одна з основних причин появи медіакратій та інформаційних автократій

УДК 321(477)
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-1.19>

аспірантка кафедри філософії,
соціології та політології
Київського національного
торговельно-економічного
університету
вул. Кіото, 19,
Київ, Україна

У статті представлено детальний аналіз поняття «інформаційна автократія» у контексті його зв'язку з поняттям «імідж політичного лідера». Зазначається, що це питання увійшло у поле зору дослідників на початку XIX ст., разом із початком переходу до демократичних форм у Східній та Центральній Європі, Прибалтиці, на Кавказі, на Балканах.

Досліджено специфіку феномену інформаційного автократії як результату індивідуальних та особистих якостей лідера, його політичної партії та іміджу у засобах масової інформації.

Виявлено, що характерною рисою перехідних політичних режимів є наявність у політичному житті держави яскравого, що в більшості випадків створює образ «захисника традицій», «людини з народу». У контексті наукових досліджень розглянуто основні методологічні підходи до дослідження феномену лідерства в контексті інформаційних автократій. У процесі наукового дослідження нами запропоновано класифікацію іміджу політичних лідерів відповідно до їх порядку денного та культурно-етнографічних особливостей держави. У статті також аналізуються основні нинішні політики, які вважаються лідерами «інформаційних автократій», такі як Лі Куан-Ю, Реджеп Тайп Ердоган, Віктор Орбан та Володимир Путін, образ кожного з них розглядається в контексті їх основної цільової аудиторії.

Показано, що образ політичного лідера в контексті перехідних політичних режимів більшість авторів розглядає як результат режиму та потреби глави держави залишатися при владі задля власних матеріальних інтересів чи інтересів його групи підтримки. Для забезпечення популярності інформаційного автократії, застосовується підтримка правих і праворадикальних сил. Відображено, що культурні особливості держави та умови, в яких перебуває суспільство, суттєво впливають як на імідж лідера, так і на підходи до залучення виборців до своєї підтримки через «історичну травму» (Угорщина) або акцент на особливих роль (Росія).

Ключові слова: імідж, політика, автократії, перехідні режими.

Вступ. За останні три десятиліття у країнах Центральної та Східної Європи, зокрема в країнах колишнього Радянського Союзу відбувся перехід від комуністичної диктатури до демократичних режимів. При цьому у таких країнах як Угорщина чи Росія процес призвів не до демократизації суспільства та політичного життя держави, а до появи нової форми авторитаризму, заснованої на цілковитому контролі над інформацією. Окрім вищевказаних країн нова форма авторитаризму притаманна таким країнам як Туреччина, в окремі періоди історії Сінгапур та Південна Корея. І хоча такий політичний режим існує досить давно, особливу увагу науковців він отримав лише після події 2014 року, і тоді ж отримав одну із своїх найпопулярніших назв «Інформаційна автократія». Останні 8 років вчені активно обговорюють тему цього політичного режиму, розглядаючи як причини його появи, його регіональні особливості, так і шукаючи можливості для переходу із інформаційної автократії у демократичний режим. Важлива увага при цьому приділяється як політичним традиціям держав, так і політичному лідеру, якій встановлює автократію, створенню його образу для виборця.

Мета та завдання. Дослідити феномен інформаційних автократій та впливу іміджу політичного

лідера як одного з основних елементів для їх зародження та становлення.

Методи дослідження. У статті використані такі методи дослідження як культурологічний, поведінковий, системний, інституціональний, порівняльний, історичний.

Результати. Розпад Радянського союзу та крах організації варшавського договору у 1990-х років, початок громадянської війни на території Югославії ознаменували собою крах тоталітарних комуністичних систем та стали початком демократизації для країн Центральної та Східної Європи, Балканського регіону, Закавказзя та Балтії.

На тлі цих змін особливою увагою користувались питання пов'язані із складовими демократичних та авторитарних режимів та переходу між ними. В процесі демократизації та лібералізації політичного життя «нові демократії» виявились демократіями лише на перший погляд, приховуючи у собі риси авторитарних та антидемократичних режимів.

Проблематика досліджень сучасних форм авторитарних режимів різноманітна й численна. Тим не менш, можна виділити два найбільш важливих тренди, що відбивають основні досягнення політичної науки в цьому напрямку. Такими можна визнати: 1) новації у сфері типології авторитаризму

та його субтипів; 2) аналіз факторів і детермінант стійкості та вразливості сучасних автократій.

Сила, багатство і знання в якості основних владних важелів утворюють «тріаду влади»; як визначив О. Тоффлер, роль кожного з них у здійсненні владних відносин різна відповідно до історичних епох, що має наукову рефлексію на зміну «картини світу». Якщо у попередні епохи головними ресурсом влади була сила грошей, сировини, зброї, то в останні десятиліття початку XXI століття формується й набуває особливого значення новий ресурс влади – знання, або інформаційний і символічний капітал (П.Бурдьє). Глибока метаморфоза влади у сучасну епоху полягає в тому, що сила й багатство стали надзвичайно залежати від знання, яке, згідно з О. Тоффлером, перебиває значущість інших владних імпульсів і джерел.

Знання як владний ресурс має важливі особливості: воно не має матеріальної природи і носить символічний характер. У процесі використання знання не тільки не витрачається (зникає), а, навпаки, навіть може породжувати нове знання. Швидкість обміну інформацією, циркуляція ідей сьогодні, багато в чому визначає ступінь розвитку суспільства. Однак ефективна адаптація до нових тенденцій розвитку потребує адекватної відповіді у зміні старих форм організації, побудові більш гнучких систем управління в різних сферах суспільного життя і, зокрема в політичній.

Зміни парадигмальної якості потребують пошуку конструктивних моделей світоглядного плану, що дозволяють переосмислити соціальну реальність та інтеріоризувати її у відповідній суспільній взаємодії. Засоби обробки та передачі знань, канали комунікації, інформаційні мережі набувають стратегічного значення в боротьбі за владу. У політичному вимірі вони впливають на дійсну волю до влади та її раціональну координацію в суспільстві, тобто під впливом цих чинників опиняється пошук оптимального балансу сил. Однак цей вплив має амбівалентний характер, оскільки влада є своєрідним системоутворювальним стрижнем суспільства й через її кодові функції відбувається керування селекцією можливостей. Влада пов'язується із здатністю створювати нові культурні коди, що згодом використовуються для конструювання нової, часто віртуальної, політичної реальності.

Політична влада – одна з найважливіших форм влади, у якій комунікація як змістовний елемент має особливе значення, стає своєрідним соціально-інформаційним полем політики. Раціонально осмислений політичний процес поступається місцем віртуальному, заздалегідь сконструйованому відповідно до смаків масового споживача, та який не має відношення до дійсності.

Трансформації влади в інформаційну епоху досліджувалися різними авторами, які визначали

ті чи інші аспекти цієї проблеми. Д. Белл звертав увагу на зміну у правлячій еліті відповідно до зміни ролі науки та знання у процесі суспільного розвитку, констатує певний зсув влади на користь носіїв спеціальних знань, підвищення ролі технократів. Однак поряд із цим перешкодою на шляху панування технократів є специфіка політичної сфери.

Політика у тому вигляді, як ми її розуміємо, пише Д. Белл, завжди має пріоритет перед раціональним і найчастіше порушує раціональність. М. Фуко наголошував на взаємозв'язку знання, насилля й влади у сучасному суспільстві. Ніяке знання не формалізується без системи комунікації, що сама по собі вже є формою влади. Влада встановлює знання, яке у свою чергу виступає гарантом влади. Влада – це щось більше, ніж репресивна та ідеологічна функція, до того, як щось придушити, вона спочатку це виробляє. Влада перестає бути інституційно локалізованою, вона стає анонімною, невизначеною, невловимою.

О. Тоффлер висунув концепцію зсуву влади на користь знання, яке дає владу вищої якості, аналізує зміни у механізмах реалізації влади. У концепції М. Кастельса залежність суспільств від нових засобів поширення інформації дає останнім аномальну владу. Влада та багатство більше залежить від мережевої гнучкості, ніж від бюрократичної машини. Нова влада полягає у владі інформаційних кодів, представницьких іміджів, на основі яких суспільство організує свої інститути, а люди – своє життя. Влада є функцією нескінченної битви навколо культурних кодів і кодексів суспільства. Нова геометрія влади – мережева держава, криза національної держави та криза тієї форми демократії, що створювалась останні два століття, – констатується М. Кастельсом. Процеси віртуалізації, театралізації та, навіть, карнавалізації політики стають предметом роздумів не лише М. Кастельса, а й У. Еко, різниця між медіа-демократією та медіакратією – Г. Майєра, уявна демократія споглядання – Дж. Сарторі. Доля демократії в інформаційному суспільстві та трансформація влади у практичному полі політичних режимів розглядалися Е. Гідденсом (демократизація демократії та ефективна «деволюція влади»), Ф.Артертоном (теледемократія), О. Тоффлером («мозаїчна демократія» та демасифікація соціальних комунікацій), Й. Масудою (рух до демократії участі), Дж. Мартіном (можливість урахування думки кожного у процесі прийняття політичних рішень). Дж. Нейсбіт і П. Абурден вважають, що на планеті сьогодні менше диктаторів, тому що вони вже не здатні контролювати інформацію. Однак дилема демократія/не демократія залишається відкритою і багато в чому залежить від того, наскільки уряди і громадянське суспільство зможуть використовувати нові інформаційні канали, комунікації

і відтворювати комунікативні коди. У цьому процесі визначальну роль відіграють мережеві суспільні організації, які мають свої особливості [6].

С. Гантінгтон у своїй книзі «Третя хвиля. Демократизація наприкінці ХХ ст.» наводить такі причини переходу від демократії, як слабкі демократичні інститути, негативні явища у економіці, поляризація суспільного та політичного життя, згода груп середнього та вищого класів обирати популістські та/або ліві рухи, беззаконня, що являється наслідком тероризму чи повстанських рухів, вторгнення недемократичної державою.

На його думку, у кожній із трьох зазначених ним хвиль демократизації, ці фактори повертали до авторитаризму значну частку утворених демократій.

С. Гантінгтон передбачив три основні проблеми на шляху демократизації: транзиту, контекстуальності (національна культура) та системності.

Наслідком процесу повернення від демократичного режиму до авторитарного стала поява гібридних політичних режимів.

Проаналізувавши основні праці сучасних дослідників (Г. О'Доннел, Ф. Шміттер, Л. Даймонд, Т. Карозерс), учені-політологи виділяють такі ознаки гібридних режимів:

1. Наявність зовнішніх атрибутів демократії (виборча система, легальна опозиція).
2. Низький рівень участі громадян у процесі прийняття політичних рішень.
3. Низький рівень політичної участі (переважно у виборчому процесі).
4. Декларативність політичних прав і свобод.
5. Низький рівень довіри громадян до політичних інститутів.

Різний ступінь вираженості вищезазваних ознак зумовлює існування безлічі варіацій гібридних режимів. При цьому в політології відсутній єдиний підхід до їх класифікації. Для опису окремих різновидів гібридного режиму сучасні вчені використовують більше ніж двадцять термінів: дефектна демократія, змагальний авторитаризм, керований плюралізм тощо [7].

Знаковою роботою, з якою часто пов'язують початок сучасного етапу досліджень авторитаризму, була стаття Б. Геддес, в якій вона запропонувала класифікацію авторитарних режимів, поділивши їх на персоналістські, військові та однопартійні [4]. Дослідження, які вийшли за останні десять років, засвідчили про певний «ренесанс» [3, р.16] інтересу політологів до авторитаризму, доказом чому служить зростання кількості досліджень, присвячених цій тематиці. Так, згідно з підрахункам А. Крауссана і С. Варстера, в 2003 р в провідних міжнародних журналах було опубліковано менше 10 тис. наукових статей, присвячених авторитарним режимам. Але вже в 2006 р. цей показник збільшився вдвічі, в 2009 г. перевершив позначку в 40 тис., а в 2012 р. – 50 тис. [2, р. 2].

На сьогодні політологи не без підстав говорять про «третю хвилю» дослідницького інтересу до недемократичних режимів [3].

При дослідженні інформаційних автократій, як режимів політичного устрою варто зауважити, що більшість автократів виступають популістами, що відрізняє їх від автократів минулого, а місце ідеології посідає нація та її традиції, культурна спадщина, підміна історії та історичних фактів, пошук «історичної травми народу» і акцентування на цьому, релігійність при законодавчій «... світськості влади». Інформаційні автократії, як вказує сама назва, досить швидко отримують контроль над ЗМІ та освітніми закладами, при цьому для виконання популістських обіцянок застосовують або «ресурсне прокляття» (Росія), або ж вдало реалізують результати минулої влади (Угорщина), чи ефективну економічну політику (Сінгапур, Туреччина).

Важливим моментом у дослідженні такого типу політичних систем є сам імідж чи образ автократа, адже саме він є лідером «інформаційної автократії» хоча такі лідери опираються на підконтрольну партію у законодавчих органах влади. Більшість автократів схожі, і хоча серед них є угорський прем'єр-міністр Віктор Орбан, турецький президент Реджеп Тайїп Ердоган, автори сінгапурського «економічного дива» – Лі Куан Ю та президент Російської федерації Володимир Путін, вони відрізняються лише методами впливу, ставленням до виборця, джерелом фінансування та місцем у світовій політиці.

Аналізуючи усіх вище наведених політичних діячів, найбільше можна виділити сінгапурського прем'єр-міністра. Пояснення цьому досить просте, Лі Куан Ю один з небагатьох, якщо не єдиний, авторитарний лідер, який зміг привести свою країну до процвітання, не лише завдяки своїм мудрим політичним та економічним рішенням, а й досить високій ерудованості та іміджу «ефективного менеджера», на відміну від типового для інших автократів іміджу «батька народів», «захисника традиційних цінностей», «лідера, що здатен навести лад у державі». Імідж Лі Куан Ю створений радикальними та досить ефективними рішеннями, які довели свою значущість у важкі часи початку незалежності Сінгапуру. Серед них ми виділимо такі:

- Заохочення транснаціональних корпорацій до розвитку економіки при зведенню впливу профсоюзів до мінімуму.
- Зменшення рівня зарплата до найнижчого у регіоні, що призвело до бурливого росту економіки острова та росту доходів працівників за рахунок великого попиту на робочу силу.
- Направлення найкращих студентів на навчання до кращих вузів світу та залучення їх у держапарат.
- Наведення порядку серед малайзійців, що приймали участь у погромах.

Досліджуючи кожне із цих рішень та алгоритм їх прийняття у книгах написаних самим прем'єр-міністром, він постає у імідж ефективного менеджера – людини, яка знає що і як робити, яка ефективно справляється зі створенням національних сил оборони, так і сміливим та далекоглядним економістом, що закладає фундамент майбутньої економіки Сінгапуру, жорстким лідером, фраза якого «Хочете побороти корупцію – посадіть трьох своїх друзів. Ви знаєте за що і вони знають за що» сьогодні цитується в багатьма політиками в Україні. Підсумовуючи образ сінгапурського автократа важливо зазначити лише одне – лідер Сінгапуру сформував свій імідж за рахунок високої освіченості та ідейності, яка стала основою успіху остаточної держави.

Оцінюючи образи інших автократів нашого часу, можна виділити дві досить умовні категорії, як самих лідерів, так і їх іміджу:

1. Цивілізована (В. Орбан)
2. Традиційна (В. Путін, Р. Ердоган)

Головна різниця між цими двома категоріями полягає в основній інформаційній лінії, яку застосовує автократ. До першої категорії ми віднесемо політичних лідерів країн Східної та Центральної Європи, які відносно недавно увійшли до складу ЄС та економічний успіх яких у більшій мірі пов'язаний із перебуванням у Єврозоні, при цьому більшість їх населення є аудиторією, що досить часто підтримує зовнішню закритість (конфлікти з мігрантами), пропаганду традиційних цінностей гоніння та покарання представників ЛГБТ спільноти, заохочення правих та праворадикальних організації як всередині держави так і за її межами. В сучасному українському політичному дискурсі досить мало наукових публікацій, що до інформаційних автократій так щодо їх лідерів, методів управління, програм, основних ідей і передвиборчого іміджу. Для характеристики іміджу В. Орбана ми звернулись до аналізу останньої виборчої кампанії.

Останні вибори проведенні в Угорщині показують, що виборці все менше задоволені результатами політики Орбана та його партій, а опозиція навчилася надавати опір у великих містах одному з лідерів Вишеградської групи. За таких умов Орбану буде не достатньо його чудових ораторських здібностей, а постійні обіцянки світлого майбутнього не викликають довіри.

Залишається тільки перетворити свій електорат – провладний і проурядовий – на протестний. Вказане можливо зробити лише знайшовши або створивши образи нових «ворогів», які загрожують нинішній Угорщині, щоб очолити світоглядну війну проти них, зачепити угорців за живе та закликати їх до спільного захисту країни. Саме це Віктор Орбан, схоже, і робить, останні кілька років – системно та з особливим азартом, насамперед через медіапростір (суспільне мовлення M1-M5, Origo,

MTI, Hirado та інші), який його команда продовжує брати під контроль.

Водночас негативне ставлення до керівництва ЄС впливає на мотивацію угорських виборців не гірше, ніж загроза перед справжнім ворогом номер один. Таким ворогом сьогодні «призначено» угорсько-американського мільярдера Джорджа Сороса. Все почалося наприкінці березня 2017 року з кампанії проти Центрально-Європейського університету (ЦЄУ), який звинуватили у невинуватому отриманні переваг порівняно з іншими вишами Угорщини. Блискавично було ухвалено зміни до закону про вищу освіту, згідно з якими іноземні університети повинні мати відділення в країні, де зареєстровані. Тобто оскільки ЦЄУ зареєстрований в Нью-Йорку, то повинен мати відділення й там. Попри протести на вулицях і нищівну критику з усіх сторін – ЄС, США, угорської опозиції, громадськості, ці зміни оперативно підписав президент Янош Адер. Тоді здавалося, що уряд Орбана впав у крайність, адже боротьба за право Центрально-Європейського університету залишитися в Будапешті має всі шанси перетворитися не на сутичку Віктора Орбана із Соросом чи з ЄС, а на «епічну боротьбу вільнолюбивого міста з деспотією і, без перебільшення, на зіткнення минулого із майбутнім». А ця світоглядна боротьба могла би закінчитися не на користь правлячого режиму в Угорщині. Відтак, доволі оперативно конфлікт було переорієнтовано персонально на Джорджа Сороса, вмонтувавши його в дуже зручну для Віктора Орбана міграційну тему та протистояння проти брюссельських євробюрократів.

У 2018 р. виступ Віктора Орбана, який вчетверте після квітневих виборів очолив кабінет міністрів, виявив основні моменти його політичного іміджу.

У своєму баченні майбутнього Центральної Європи В. Орбан виділив кілька тез:

- кожна країна має право на захист християнської культури та захист від мультикультуралізму;
- кожна країна має право захищати традиційну модель сім'ї, а кожна дитина право на маму та тата;
- кожна країна має право на захист стратегічно важливих, ключових галузей своєї економіки та ринку;
- кожна країна має право на захист кордонів та оборону від стихійної міграції;
- кожна європейська країна має право відстоювати гасло: «одна країна – один голос», яке не підвладне тиску Європейського союзу;
- «Нарешті, дозволимо собі стверджувати», – завершив прем'єр-міністр, – «що є життя і поза стихією глобалізму», що для Центральної Європи може означати шлях вільного об'єднання в союз.

Підводячи підсумок аналізу іміджу угорського прем'єр-міністра потрібно зазначити, що, В. Орбан являється праворадикальним політиком, який

в процесі своїх спроб прийти до влади та отримати голоси виборців одним з перших звернув увагу на «Тріанонську травму» угорців, і на цьому інформаційному приводі розпочав розбудову політичної програми. Після приходу до влади, він вніс правки до конституції «держава» використав термін «нації», визначив поняття сім'ї, і в супереч світськості влади наголосив на ролі християнства, при цьому створюючи в ЗМІ образ зразкового сім'янина та захисника угорців від мігрантів.

У випадку другої категорії лідерів, яку ми називаємо «традиційними» лідерами та прикладами можна вважати президента Туреччини або РФ. У обох лідерів в основі інформаційної лінії, що вони реалізують для своїх виборців є «суверенна демократія» або ж «традиційна демократія» яка є способом обмеження демократії та створенням «лялькового парламенту», з однієї пропрезидентської партії та двох-чотирьох псевдопозиційних – презентують себе як опозиція, проте у процесі законодавчої роботи створюють підтримку провладним проектам.

У Туреччині Реджеп Таїп Ердоган створює собі імідж «нового турецького султана» – до спроби «військового путчу» у липні 2016 року політика турецького лідера від «проєвропейського» курсу на вступ у ЄС та інтеграцію у Європейський економічний простір перейшла до повернення Туреччини в часи реформ Кемаля Ататюрка, тобто в часи Турецької імперії та султанату. І це можна помітити за виборцями, які його обирають. Якщо на початку своєї політичної кар'єри він акцентував свою політичну повістку на міське населення Європейської частини республіки, серед якого переважають західні ідеї, то сьогодні основні його виборці являють собою противагу попереднім. У більшості це сільське населення анатолійської частини республіки серед яких переважають традиційно ісламські цінності. Досліджуючи останні політичні заяви президента Туреччини, ми можемо почути як посилення до традиційних турецьких (ісламських цінностей), та їх критику західних партнерів щодо спроб нав'язати Туреччині західний стиль життя, традиції та культуру.

Для аналізу політичного іміджу лідера Туреччини ми звернемось до праці Логвиненко І.А. та Провоторова Д.О. «Метафора і метафоричні моделі у публічних промовах Президента Туреччини Реджепа Таїпа Ердогана».

Президент Туреччини у всіх свої виступах активно використовує емоції та художні засоби такі як, метафори, що характеризує його як харизматичного лідера, і підтримці образу «сильної руки», яка направляє державу. Усю промову можна звести до декількох основних фреймів:

1. «Шлях, дорога».
2. «Поступові рухи вперед і вгору».
3. «Горизонт».

Що ж до контенту інформаційної частини виступу: «Майбутнє Туреччини – це історія успіху», «дії зовнішніх і внутрішніх ворогів – створення песимістичної картини майбутнього Туреччини», «вороги демократії і народу – це чужинці», «Туреччина – це ліки для інших країн, які переживають кризу», «завдання Туреччини сьогодні – війна (з економічними труднощами, провокаціями ворогів і недоліками суспільства)», «молодь Туреччини – її гарантія».

Аналізуючи як публічні виступи лідера Турецької республіки, так і його звички, промови, підходи до освіти та проведення зовнішньої політики, можна дійти висновку, що Реджеп Таїп Ердоган реалізовує у ЗМІ типовий образи турецького султана, найближче схожий до «Сулеймана Пишного» (для громадян у східних та центральних регіонах). Що ж до західної то тут і його лексика і його дії спрямовані на підтримку образу продовжувача «Кемаля Ататюрка», проте з яскраво вираженою національно-релігійною спрямованістю, що виражається як у економічному житті (кінематограф, промисловість), так і у соціальній сфері (Туреччина – один з центрів медичного туризму).

Лідер Російської Федерації створив собі імідж «вихідця із 90-х», людини, яка навела лад після «буремних 90-х», отримав перемогу у другій чеченській війні та запобіг подальшому розпаду держави, та творця «суверенної демократії». При цьому хронологія подій та структура економіки призвели до того, що завдяки високим цінам на енергоносії відбувся бурхливий ріст економіки та рівня життя населення, що створило додатковий образ «лідера», який може забезпечити високий рівень життя. Цей образ був застосований до жителів великих міст, які після 90-х років відчули переваги ринкової економіки та можливість заробляти кошти. Для іншої великої категорії, що була зосереджена в основному у регіонах, де пріоритетом стала не свобода економічного життя, а стабільність та отримання зарплатні, був обраний політичний імідж «сильного лідера», який ішов на конфронтацію з іншими країнами та об'єднаннями країн НАТО, та підтримував політику возз'єднання республік колишнього СРСР.

В межах цієї політичної лінії сталися події у Грузії 2008 року та в Україні з 2014 р. і по сучасний час, поруч із внутрішніми терактами, прикладами яких є «Беслан», «Норд Ост» та «Рязанський цукор».

Підсумовуючи все вище сказане, у іміджу лідерів обох описаних категорій є спільна складова у побудові власного іміджу вихідця з народу чи «безсрібник» – такий політик акцентує свою увагу на мінімальній кількості благ, близькості із своїми виборцями, їх проблемами та турботами, при цьому проявляючи зневагу і відразу до заможного населення своєї держави. Досить часто інформаційні автократи з'являються у країнах із таким економічним явищем, як «ресурсне прокляття».

Висновки. Отже, інформаційні автократії являють собою продукт автократа – одноосібного лідера держави, який, у більшості випадків, застосовує ситуаційний підхід до свого іміджу опираючись на соціологічні дослідження виборця, пріоритети їх інтересів, негативні чи проблемні процеси як у самій державі так і у державних утвореннях, де вони беруть участь, при цьому активно застосовуючи праві та праворадикальні організації, акцентуючи увагу на «традиційних цінностях». Також такі лідери у більшості паразитують на своїй економіці позиціонуючись для свого виборця як «людина з народу», що виступає за права простих працівників та зневажає матеріальні цінності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Akser, M., & Baybars-Hawks, B. (2012). Media and democracy in Turkey: Toward a model of neoliberal media autocracy. *Middle East Journal of Culture and Communication*, 5(3), 302–321.
2. Croissant, A., & Wurster, S. (2013). Performance and persistence of autocracies in comparison: introducing issues and perspectives. *Contemporary Politics*, 19(1), 1–18.
3. Geddes, B. (1999). What do we know about democratization after twenty years?. *Annual review of political science*, 2(1), 115–144.
4. Gerschewski, J. (2013). The three pillars of stability: legitimation, repression, and co-optation in autocratic regimes. *Democratization*, 20(1), 13–38.
5. Kendall-Taylor, A., Frantz, E., & Wright, J. (2020). The digital dictators: How technology strengthens autocracy. *Foreign Aff.*, 99, 103.
6. Комарова, Т. Г. (2018). Влада та політична стабільність в умовах змін інформаційної епохи. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології»*, 34, 16–22.
7. Кополовець, Р. В. (2020). Поняття та класифікація «гібридних політичних режимів» у дослідженні трансформаційних процесів. *Регіональні студії*, 2020, 16.
8. Логвиненко, І. А., Провоторова, Д. О., & Логвиненко, І. А. (2015). Метафора і метафоричні моделі у публічних промовах президента Туреччини Реджепа Таїпа Ердогана. *Сучасні тенденції сходознавства* : зб. наук. пр. за матеріалами XI Всеукр. наук.-практ. конф., Харків, 24–25 квіт. 2015 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: І. А. Бикова та ін.]. Харків : ХНПУ, 2015. С. 19–23.
9. Treisman, D. (Ed.). (2018). *The New Autocracy: Information, Politics, and Policy in Putin's Russia*. Brookings Institution Press.
10. Yakouchyk, K. (2019). Beyond Autocracy Promotion: A Review. *Political Studies Review*, 17(2), 147–160.

REFERENCES:

1. Akser, M.; Baybars-Hawks B.. Media and democracy in Turkey: Toward a model of neoliberal media autocracy. *Middle East Journal of Culture and Communication*, 2012, 5.3: 302–321.
2. Croissant A., Wurster S. Performance and persistence of autocracies in comparison: introducing issues and perspectives. *Contemporary Politics*. 2013. Vol. 19. № 1. P. 1–18.
3. Geddes B. What do we know about democratization after twenty years? *Annual review in political science*. 1999. № 2. P. 115–144.
4. Gerschewski, J. The three pillars of stability: legitimation, repression, and co-optation in autocratic regimes. *Democratization*, 2013, 20.1: 13–38.
5. Kendall-Taylor A., Frantz E., Wright J. The digital dictators: How technology strengthens autocracy. *Foreign Aff.*, 2020, 99: 103.
6. Komarova, T. H. (2018). Vlada ta politychna stabilnist v umovakh zmin informatsiinoi epokhy [Power and political stability in the conditions of changes of the information age]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnogo universytetu imeni VN Karazina. Serii» Pytannia politolohii»*, 34, 16–22.
7. Kopolovets, R. V. (2020). Poniattia ta klasyfikatsiia» hibrydnykh politychnykh rezhymiv» u doslidzhenni transformatsiinykh protsesiv [The concept and classification of «hybrid political regimes» in the study of transformation processes]. *Rehionalni studii*, 2020, 16.
8. Lohvynenko, I. A., Provotorova, D. O., & Lohvynenko, Y. A. (2015). Metafora i metaforychni modeli u publichnykh promovakh prezydenta Turechchyny Redzhepa Taipa Erdohana [Metaphor and metaphorical models in the public speeches of Turkish President Recep Tayyip Erdogan]. *Suchasni tendentsii skhodoznnavstva* : zb. nauk. pr. za materialamy Khl Vseukr. nauk.-prakt. konf., Kharkiv, 24–25 kvit. 2015 r. / Kharkiv. nats. ped. un-t im. H. S. Skovorody ; [redkol. : I. A. Bykova ta in.]. Kharkiv : KhNPU, 2015. S. 19–23.
9. Treisman D. (ed.). *The New Autocracy: Information, Politics, and Policy in Putin's Russia*. Brookings Institution Press.
10. Yakouchyk K. Beyond autocracy promotion: A review. *Political Studies Review*, 2019, 17.2: 147–160.

Leader's image – one of the main reasons for the emergence of mediocracies and information autocracies

Metelska Anna Volodymyrivna

Postgraduate Student at the Department
of Philosophy, Sociology
and Political Science
Kyiv National University
of Trade and Economics
Kioto str., 19,
Kyiv, Ukraine

The article presents a detailed analysis of the concept of "information authority" in the context of its connection with the concept of "political leader's image". It is stated that this issue entered the burnout of researchers in the early nineteenth century, along with the beginning of the transition to democratic forms in Eastern and Central Europe, the Baltics, the Caucasus, the Balkans.

The specifics of the phenomenon of information autocracy as a result of individual and personal qualities of the leader, the main political party and the media space of the state are studied. It was found that a characteristic feature of transitional political regimes is the presence in the political life of the state of a bright which in most cases creates the image of "defender of traditions", "man of the people". In the context of scientific research, the main methodological approaches to the study of the phenomenon of leadership in the context of information autocracies are considered. In the process of scientific research we have proposed a classification of the image of political leaders in accordance with their agenda and cultural and ethnographic features of the state. The article also analyzes the main current politicians who are considered leaders of "information autocracies", such as Lee Kwan-Yew, Recep Tayyip Erdogan, Viktor Orban and Vladimir Putin, the image of each of them considered in the context of their main target audience.

It is shown that the image of a political leader in the context of transitional political regimes is considered by most authors as a consequence of the regime and the need for the head of state to stay in power for his own material interest or the interests of his associates. Emergence of information autocracy, a way to maintain their popularity by supporting right-wing and right-wing radical forces,. It is reflected that the cultural peculiarities of the state and the conditions in which society finds itself have a significant impact on both the image of the leader and the approaches to attracting voters to their support through "historical trauma" (Hungary) or emphasis on special role (Russia).

Key words: image, politics, autocracies, transitional regimes.